

Consiliul Fiscal estimeaza ca deficitul bugetar cash va fi în jur de 8% din PIB, în 2024

Deficitul bugetar cash va fi în jur de 8% din PIB în 2024 iar faptul ca si alte sapte tari au intrat sub incidenta procedurii de dezechilibru excesiv nu trebuie sa fie un confort pentru autoritatile române, considera Consiliul Fiscal, în Opinia cu privire la proiectul primei rectificari a bugetului general consolidat pe anul în curs.

"Mersul executiei bugetului public a ilustrat hibe ale constructiei sale pentru acest an, între care un deficit bugetar proiectat initial la 5% din PIB. Consiliul Fiscal a semnalat în evaluarea proiectului de buget pe 2024 lipsa de realism a deficitului bugetar. România are unul dintre cele mai înalte deficite bugetare din UE, iar faptul ca si alte 7 tari au intrat sub incidenta procedurii de dezechilibru excesiv nu trebuie sa fie un confort pentru autoritatile noastre. România sufera de sindromul "deficitelor gemene", cu dezechilibre externe (de balanta comerciala si de cont curent) mari, cu finantare considerabila prin împrumuturi externe. România are cel mai mare deficit de cont curent ca pondere în PIB între tarile din Centrul si Estul Europei si nici nu este în zona euro, ceea ce implica risc valutar", se arata în document.

Potrivit CF, este hazardata afirmatia ca deficitele se explica prin investitii si ca ar fi sustenabile pentru ca efectele investitiilor depind de compozitie, de masura în care se dezvoltă productia de bunuri exportabile si ce pot înlocui importuri (asa numite tradables). În plus, mare parte din resursele europene se vad în bugetul public atât pe partea de cheltuieli, cât si la venituri. Raportul Draghi subliniaza nevoia de investitii de calitate în UE, orientate catre viitor, aminteste sursa citata.

"Un plan bugetar-structural pe 7 ani are sens, date fiind dimensiunea deficitului si impactul reformelor structurale. Corectia nu se poate realiza în mod covârsitor prin reduceri de cheltuieli; este nevoie de o crestere importanta a veniturilor bugetare (fiscale), inclusiv prin modificari în regimul fiscal, de reducerea drastica a decalajului la colectarea TVA, extinderea bazei de impozitare, combaterea evaziunii fiscale si a optimizarilor fiscale. CF a mentionat frecvent ca România are printre cele mai joase venituri fiscale (inclusiv contributi) din UE - în jur de 26-27% din PIB. Este un nivel complet inadecvat având în vedere presiunile tot mai mari asupra bugetului, ce deriva din efecte ale schimbarilor climatice (vezi si inundatiile din acest an), nevoia de a investi mai mult în educatie si sanatate, aparare, infrastructuri fizice si de a crea spatiu fiscal", se arata în opinia CF.

Institutia mentioneaza ca pietele financiare pot "îngheta" din nou, din varii motive, iar tarile care sunt prinse pe picior gresit (deficite mari) platesc scump. România a mai trecut printr-un episod amar ca urmare a efectelor crizei financiare din 2008-2009.

CF subliniaza ca România are atuuri importante: a realizat o convergenta reala considerabila (PIB/locuitor la paritatea puterii de cumparare a ajuns la 78% din media UE), are o economie plurisectoriala, este stat membru al UE si beneficiaza de transferuri de fonduri europene masive. "Dar, suferinte economice nu pot fi evitate daca nu corectam deficite bugetare mari, care ar putea catapulta datoria publica cu mult peste 60% din PIB. Ratiunea economica si noul cadru de guvernanta fiscala din UE reclama corectia deficitului bugetar", subliniaza CF.

Potrivit economistilor, datele macroeconomice recente arata o decelerare a economiei iar scenariul macroeconomic pe care se fundamenteaza rectificarea ar putea fi grevat de riscul unei supraestimari a dinamicii cresterii reale. Se observa o crestere alerta a investitiilor în prognoza noua oficiala, în ciuda unui rol diminuat al acestora la cresterea PIB. Cresterea importanta a consumului, sub impactul evolutiilor salariilor si pensiilor, a determinat, concomitent, o largire a dezechilibrului extern.

"Cresterea economica din România nu este robusta întrucât se bazează pe dezechilibre mari, interne și externe. Execuția bugetară din primele 7 luni ale anului 2024 a însemnat un deficit cash de aproximativ 71 miliarde de lei, echivalent cu 4,02% din PIB, cu 1,6 pp mai ridicat decât deficitul însemnat pe primele 7 luni ale anului 2023 și reprezentând circa 81% din deficitul programat pentru întreg anul 2024. La 8 luni, deficitul bugetar este de 4,53% din PIB. Proiectul rectificării bugetare prevede o majorare nominală amplă, atât a veniturilor bugetare, cât și a cheltuielilor bugetare. Nivelul estimat al deficitului BGC este de 6,94%, cu circa 1,94 pp mai mare decât ținta din proiectul de buget. Pe partea de venituri, proiectul de rectificare menține proiecția de 10,5 miliarde de lei din digitalizare, ceea ce echivalează cu o supradimensionare a veniturilor bugetare cu 0,6% din PIB. În plus, există un grad de incertitudine privind impactul amnistiei fiscale, de 7,9 miliarde de lei, echivalent cu circa 0,45% din PIB. Analiza categoriilor de cheltuieli bugetare indică o subdimensionare posibilă pentru cheltuieli reprezentate de bunuri și servicii (de circa 0,2% din PIB) și de subvenții (circa 0,3% din PIB). Suplimentar, există riscuri cu privire la agregatul de asistență socială, având în vedere incertitudinile ce vizează impactul recalculării pensiilor în sistemul public. Pe baza noilor date, CF evaluează ca deficitul bugetar cash va fi în jur de 8% din PIB în 2024, fiind în linie cu analiza din raportul sau anual", se mai precizează în Opinia CF.

Pe de altă parte, CF menționează că, având în vedere negocierile Guvernului cu Comisia Europeană privind planul bugetar structural al României, în contextul noului cadru de guvernare economică din Uniunea Europeană, nu este exclus ca unele cheltuieli să fie diminuate mai mult și să însemneze un deficit sensibil sub 8% din PIB. O subestimare a riscurilor generate de cheltuieli în creștere rapidă poate conduce, însă, la un deficit semnificativ peste 8% din PIB, avertizează sursa citată.

În context, CF recomandă Guvernului să încerce să țină sub control strict cheltuielile în restul anului având în vedere că amânarea unor plăți nu rezolvă problemele structurale ale bugetului public.

Potrivit rectificării bugetare, cheltuielile de investiții totale, din surse interne și externe, sunt estimate la 6,8% din PIB. În structura, investițiile finanțate din surse interne sunt de 40,9% (față de 31,2% în proiectul de buget inițial), în timp ce investițiile finanțate din fonduri europene sunt de 59,1%.

"Absorbția de fonduri europene în primele 8 luni din anul 2024 s-a limitat la rambursări însumând circa 2,5 miliarde de euro din CFM 2014-2020 (beneficiind de Regula N+3). În cazul CFM 2021-2027, rata de absorbție a fondurilor structurale și de coeziune era zero la nivelul lunii august 2024, iar în privința PNRR, cererea de plată nr. 3 depusă în decembrie 2023, în valoare de circa 2 miliarde de euro, se găsește încă în curs de evaluare de către CE. Aceasta relevă slăbiciuni instituționale în atragerea și absorbția fondurilor europene. România risca să capete o dependență de fondurile europene ce se poate dovedi periculoasă. Aceasta și pentru că PNRR are o viață limitată (până în august 2026), iar fondurile structurale și de coeziune vor intra într-o altă logică de alocare. În plus, PIB pe locuitor al României va ajunge la un nivel care nu o va mai îndreptăți să primească fonduri nete de amploarea ultimului deceniu (ca procent din PIB)", se mai precizează în document.